

3. kvartal 2016

- Resultat før skatt på 126 millioner kroner (122).
- Utlånsvekst siste 12 måneder på 4,8 prosent.
- Premievekst f.e.r. på 4,4 prosent.
- Provisjoner til distributører 124 millioner kroner (111).
- Combined ratio 83,4 prosent (76,3) – antall storskader på nivå med fjoråret, men høyere utbetalinger per skade.
- Avvikling av ytelsesbaserte pensjonsordninger ga en positiv engangseffekt på 17 millioner kroner.
- Egenkapitalavkastning 18,2 prosent (19,1)

Januar - september 2016

- Resultat før skatt på 389 millioner kroner (322).
- Omsetningsvekst på 9,7 prosent (6,0).
- Premievekst f.e.r. på 3,8 prosent.
- Utlånsvekst på 5,2 prosent.
- Provisjoner til distributører 367 millioner kroner (330).
- Combined ratio 84,6 prosent (83,3) - moderat nivå av storskader, men noe høyere skadefrekvens.
- Generell spreadinggang har bidratt til positiv inntekter fra verdipapirer på 20 millioner kroner (-23).
- Utdeling fra Visa-transaksjonen inntektsført med 35 millioner kroner.
- Økning i mislighold til 2,8 prosent (2,0), men tapskostnader fortsatt på et moderat nivå.
- Egenkapitalavkastning 19,8 prosent (17,8)

Hovedtall

Resultatregnskap

Beløp i tusen kroner	3. kvartal 2016	3. kvartal 2015	Jan–Sept 2016	Jan–Sept 2015	Helår 2015
Netto renteinntekter	108 957	98 695	324 187	291 954	396 383
Netto premieinntekter	485 891	465 361	1 417 130	1 365 452	1 842 982
Netto andre inntekter	77 256	33 285	239 864	148 952	254 215
Netto driftsinntekter	672 104	597 341	1 981 181	1 806 358	2 493 580
Erstatningskostnader	326 772	280 964	964 289	917 193	1 182 223
Driftskostnader	206 817	187 735	587 318	539 890	774 054
Resultat før tap og nedskrivninger	138 515	128 642	429 574	349 275	537 303
Tap og nedskrivninger på utlån og andre fordringer	12 187	6 464	40 783	27 515	41 251
Resultat før skatt	126 328	122 178	388 791	321 760	496 052
Skattekostnad	29 501	31 984	91 754	88 170	142 355
Resultat etter skatt	96 827	90 194	297 037	233 590	353 697

Balanse

Beløp i tusen kroner	30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
Brutto utlån til kunder	4 040 329	3 856 004	3 834 598
Verdipapirer	3 869 358	3 548 673	4 049 615
Innskudd fra kunder	4 534 893	3 802 947	4 049 614
Forsikringstekniske avsetninger	3 448 223	3 221 915	3 244 597
Egenkapital	2 158 384	1 919 135	1 861 348
Forvaltningskapital	11 862 953	10 923 314	11 505 357

Nøkkeltall

	3. kvartal 2016	3. kvartal 2015	Jan–Sept 2016	Jan–Sept 2015	Helår 2015
Combined ratio f.e.r.	83,4 %	76,3 %	84,6 %	83,3 %	80,5 %
Skadeprocent f.e.r.	67,3 %	60,4 %	68,1 %	67,2 %	64,2 %
Kostnadsprosent f.e.r.	16,2 %	15,9 %	16,5 %	16,2 %	16,4 %
Avviklingsgevinster i mill.kr.	28	43	93	64	117
Porteføljeavkastning (ann.)	2,6 %	2,0 %	2,2 %	0,9 %	1,6 %
Rentenetto			7,1 %	6,4 %	6,5 %
Kostnads/inntektsforhold			46,2 %	54,5 %	55,3 %
Mislighold i prosent av brutto utlån			2,8 %	2,0 %	2,3 %
Tap i prosent av gj.snitt utlån			1,3 %	1,0 %	1,1 %
Portefølje til forvaltning i mill.kr.			29 700	27 234	28 446
Antall spareavtaler			88 221	72 781	76 004
Antall boligformidlinger			7 029	6 904	8 924
Antall kjedekontorer og filialer			64	64	63
Ren kjernekapitaldekning – selskaper underlagt baselregulering ¹			15,8 %	16,7 %	18,5 %
Solvensmargin – selskap underlagt solvensregulering ²			180 %	–	166 %
Annualisert egenkapitalavkastning ³	18,2 %	19,1 %	19,8 %	17,8 %	19,2 %

¹ Delkonsern bestående av Eika Gruppen (mor), Eika Kreditbank, Eika Kapitalforvaltning og Aktiv Eiendomsmedling.

² Eika Forsikring.

³ Egenkapitalavkastning 2015 er omarbeidet etter endringer i regnskapsregler 1. januar 2016 og er ikke sammenlignbar med tidligere rapporterte avkastningstall.

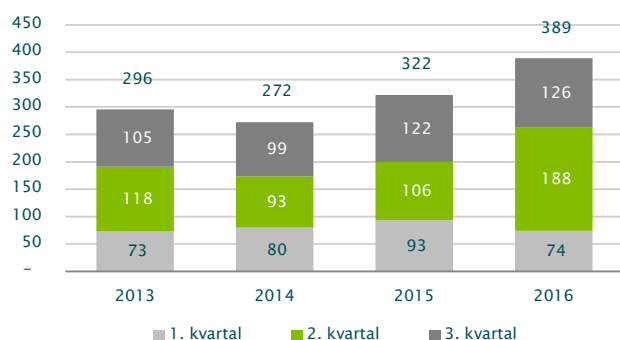
Rapport tredje kvartal og januar til september 2016

Resultat- og balanseutvikling konsern

Konsernet oppnådde et resultat før skatt på 126 millioner kroner i tredje kvartal, mot 122 millioner kroner i tredje kvartal i fjor. For årets tre første kvartaler hadde konsernet et resultat på 389 millioner kroner (322). Resultatet etter skatt på 297 millioner kroner (236) ga en annualisert egenkapitalavkastning på 19,8 prosent (17,8).

Resultat før skatt

Millioner kroner

Netto driftsinntekter

Netto driftsinntekter utgjorde i tredje kvartal 672 millioner kroner (597), tilsvarende en vekst på 12,5 prosent. Etter årets tre første kvartaler hadde konsernet netto driftsinntekter på 2,0 milliarder kroner (1,8), en økning på 9,7 prosent. Økningen i driftsinntektene kommer i første rekke fra økt rentenetto, økte premieinntekter samt verdiendring og gevinst/tap på verdipapirer. I inntektene inngår en inntektsføring av 35 millioner kroner i andre kvartal knyttet til VISA Europe-transaksjonen.

Positiv utvikling i netto renteinntekter har fortsatt også i tredje kvartal. Sammenlignet med fjoråret er økningen så langt i år på 11,0 prosent, hovedsakelig som følge av høyere utlånsvolum og lavere finansieringskostnader.

Premieinntekter for egen regning økte i tredje kvartal med 4,4 prosent sammenlignet med samme periode i fjor. Så langt i år har det vært en økning på 3,8 prosent. Porteføljevækst innen flere kundesegmenter sammen med ordinær pris- og indeksregulering har bidratt til økte premieinntekter.

I kvartalet hadde konsernet provisjonsinntekter på 114 millioner kroner (103) og hittil i år 335 millioner kroner (297). Økningen kom i hovedsak fra provisjoner fra reassurandørene og fra forvaltning av investeringsporteføljer.

Alliansebankene er konsernets fremste distributører og økt salg gjennom bankene medførte økte provisjoner til distributørene. Så langt i år utgjør distributørprovisjoner 367 millioner kroner (330) og i tredje kvartal isolert 124 millioner kroner (111).

Konsernet har så langt i år hatt et positivt resultat fra verdipapirer på 20 millioner kroner mot et tap på 23 millioner kroner for samme periode i fjor. I kvartalet isolert var resultatet

11 millioner kroner (-31). En generell spreadinngang hittil i år har bidratt til verdøkningen for rentepapirene. Samtidig har uro på de fleste aksjemarkeder gitt et verdifall for konsernets investeringer i aksjefond.

Inntektene fra eiendomsmeglingsvirksomheten var på nivå med fjoråret. Kjedekontorene i Aktiv-kjeden omsatte fra januar til september 1,8 prosent flere boliger enn i tilsvarende periode i fjor, mens det for bransjen samlet var 3,3 prosent færre solgte boliger.

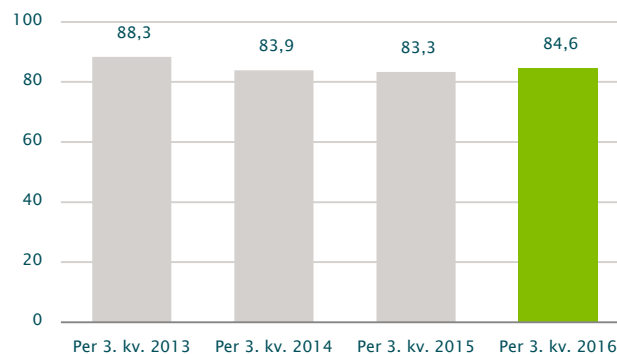
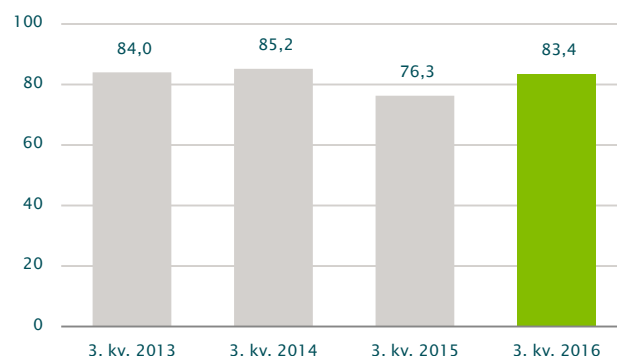
Skader, skadefrekvens og avviklingsgevinster

Forsikringsvirksomheten har opplevd et moderat nivå på storskader, men noe økt skadefrekvens sammenlignet med 2015. Skadeprosent for egen regning var i kvartalet 67,3 (60,2) og for perioden januar til september 68,1 (67,2).

Avviklingsgevinster for egen regning utgjorde i tredje kvartal 28 millioner kroner (43) og akkumulert 93 millioner kroner (64). I forbindelse med innføring av Solvens II fra 2016 opphørte minstekrav til forsikringstekniske avsetninger. I det akkumulerte avviklingsresultatet inngår en gevinst på 24 millioner kroner knyttet til oppløsning av denne reserven.

Combined ratio

Prosent

Driftskostnader

Samlede driftskostnader utgjorde for tredje kvartal 207 millioner kroner (188) og så langt i år 587 millioner kroner (540). Økningen i driftskostnadene kommer blant annet fra økt aktivitet innen utvikling og lansering av nye digitale løsninger, strategiske prosjekter og økt omfang av leveranser til bankene. Konsernets ytelsesbaserte pensjonsordninger ble avviklet med virkning fra 1. juli 2016. Alle ansatte inngår fra dette tidspunktet i konsernets innskuddsordninger. Avviklingen av ytelsesordningene ga en engangseffekt på resultatet i tredje kvartal på 17 millioner kroner.

Konsernet hadde ved utgangen av tredje kvartal 2016 i alt 467 ansatte (434).

Tap på utlån

Tapkostnadene har økt sammenlignet med tidligere perioder, men er fortsatt på et moderat nivå. Økningen har i første rekke sammenheng med høyere avsetninger for mislighold. Tap på utlån var i kvartal 12 millioner kroner (6) og så langt i år 41 millioner kroner (28). Annualisert tap i prosent av brutto utlån utgjorde per tredje kvartal 1,3 prosent (1,0) og utgjør et mer normalisert nivå.

Balanseposter

Konsernet samlede forvaltningskapital var ved utgangen av tredje kvartal 2016 på 11,9 milliarder kroner mot 11,5 milliarder kroner ved årsskiftet og 10,9 milliarder kroner ved utgangen av tredje kvartal i 2015. Tabellen nedenfor viser hovedtall fra konsernets balanse.

Beløp i millioner kroner	30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
Innskudd i banker og sentralbank	1 599	1 348	1 402
Brutto utlån til kunder	4 040	3 856	3 835
Verdipapirer	3 869	3 434	4 050
Innskudd fra kunder	4 544	3 803	4 050
Forsikringstekniske avsetninger	3 448	3 222	3 245
Ekstern gjeld	972	1 158	1 350
Egenkapital	2 158	1 919	1 861
Forvaltningskapital	11 863	10 923	11 505

Utlånsporteføljen har hatt en vekst på 206 millioner kroner fra tredje kvartal i fjor og 184 millioner kroner siden årsskiftet. Vekst kommer fra både salgspantlån, leasing og kredittkort.

Innskudd fra kunder utgjorde ved utgangen av tredje kvartal 4,5 milliarder kroner. Dette representerer en økning på 485 millioner kroner i løpet av årets tre første kvartaler. Innskuddsdekningen var ved utgangen av kvartal på 112 prosent mot 106 ved årsskiftet.

Konsernet hadde ved utgangen av tredje kvartal en verdipapirportefølje på 3,9 milliarder kroner. Porteføljen består av obligasjoner, rentefond og aksjefond samt strategiske aksjeinvesteringer. Den vesentligste delen av porteføljen er norske rentepapirer med god kredittkvalitet. Ved utgangen av tredje kvartal utgjorde plasseringer i obligasjoner og rentefond 3,5 milliarder kroner.

Konsernet egenkapital er omarbeidet som følge av at kravet om sikkerhetsavsetning for norske skadeforsikringselskap bortfalt med innføring av Solvens II og ny årsregnskapsforskrift fra januar 2016. Sikkerhetsavsetningen per 31. desember 2015 på 281 millioner kroner, ble overført til annen egenkapital. Finansdepartementet har ikke endelig besluttet skattemessig behandling og på bakgrunn av det er det valgt avsette for en beregnet, utsatt skattekostnad knyttet til den tidligere sikkerhetsavsetningen. Sammenligningstall er omarbeidet.

Fellestjenester, drift og utvikling

Eika Gruppen utvikler og leverer fellestjenester på en rekke områder til lokalbankene i Eika Alliansen, samarbeidende selskaper og konsernets egne virksomhetsområder. Formålet er å oppnå høyere kvalitet på leveransene til en lavere kostnad, gjennom stordriftsfordeler og større fag- og kompetansemiljøer.

Eika Gruppens strategi er å styrke lokalbankene, som medfører at virksomhetsområdet øker i omfang. Etablering av stadig nye leveranser til bankene medfører økte kostnader. Virksomheten rettet mot alliansebankene er i all vesentlighet basert på kostnadsdekning.

Leveranser av fellestjenester, drift og utvikling:

Beløp i tusen kroner	3.kvartal 2016	3.kvartal 2015	Jan-Sept 2016	Jan-Sept 2015	Helår 2015
Leveranser til alliansebankene	61 284	57 097	172 945	162 515	226 259
Leveranser konsern/samarb.selskap	21 029	18 648	61 084	55 073	74 389
Andre driftsinntekter	2 183	(54)	3 518	(168)	12 535
Totale leveranser	84 496	75 691	237 547	217 420	313 183

Raskere takt i utvikling og lansering av nye digitale løsninger i Eika Alliansen samt økt omfang av leveranser til bankene og samarbeidende selskaper har bidratt til økning i totale leveranser fra 217 millioner kroner til 238 millioner så langt i år.

Forsikring

Eika Forsikring tilbyr skadeforsikringsprodukter til privatpersoner, landbruk og småbedrifter samt ettårige personforsikringsprodukter til privatmarkedet. Salg av selskapets produkter skjer gjennom bankene i Eika Alliansen, samt andre utvalgte distributører.

Innovasjonstakten i forsikringsbransjen er høy, med nye digitale selvbetjeningsløsninger, bedre løsninger for kundedialog og effektivisering av den operasjonelle driften. Eika Forsikring arbeider med å utvikle gode digitale løsninger som gjør kundenes hverdag enklere og styrker bankenes posisjon som ledende på personlig og omsorgsfull kundebetjening til folk flest og lokalt næringsliv.

Selskapet oppnådde i tredje kvartal et resultat før skatt på 102 millioner kroner (105) og hittil i år 276 millioner kroner (270). Resultat etter skatt på 207 millioner kroner ga en annualisert egenkapitalavkastning på 24,4 prosent.

Resultatet gjenspeiler et moderat nivå av storskader og noe økt skadefrekvens sammenlignet med 2015. Økt skadefrekvens har i første rekke sammenheng med værforholdene, spesielt i første kvartal. Skadeprocent for egen regning var i kvartalet 67,3 prosent (60,4) og hittil i år 68,1 prosent (67,2).

Selskapet resultatførte i tredje kvartal avviklingsgevinster for egen regning på 28 millioner kroner (43). Avviklingsgevinster hittil i år utgjorde 93 millioner kroner (64). I forbindelse med innføring av Solvens II 1. januar 2016 opphørte minstekrav til forsikringstekniske avsetninger. I det akkumulerte avviklingsresultatet inngår en gevinst på 24 millioner kroner knyttet til oppløsning av denne. Den underliggende lønnsomheten i porteføljen er god. Over tid har antall meldte personskader for motor vært nedadgående.

Selskapet hadde en kostnadsprosent for egen regning på 16,2 (15,9) i tredje kvartal og hittil i år 16,5 (16,2). Kostnadsprosenten har økt sammenlignet med tidligere perioder, hovedsakelig som følge av økte kostnader til IT-investeringer, digitaliserings-prosjekter, strategiske prosjekter samt økte provisjoner til distributørene.

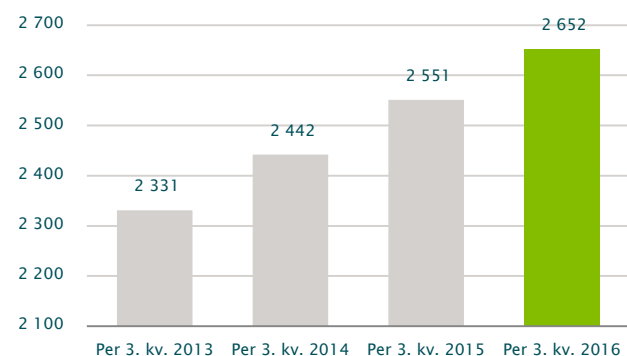
Resultat og nøkkeltall for Eika Forsikring:

	3.kvartal 2016	3.kvartal 2015	Jan-Sept 2016	Jan-Sept 2015	Helår 2015
Beløp i tusen kroner					
Premieinntekter f.e.r.	485 891	465 361	1 417 130	1 365 452	1 842 982
Andre forsikr. relaterte inntekter	5 359	6 898	15 243	21 467	42 418
Erstatningskostnader f.e.r.	326 772	280 964	964 289	917 193	1 182 224
Forskr. relaterte driftskostnader	78 584	74 095	234 409	220 466	302 108
Netto inntekter fra investeringer	19 484	-12 796	51 513	19 619	46 953
Andre inntekter og kostnader	(2 953)	253	(8 717)	1 210	591
Resultat før skatt	102 425	104 657	276 471	270 089	448 612
Combined ratio f.e.r.	83,4 %	76,3 %	84,6 %	83,3 %	80,5 %
Skadeprosent f.e.r.	67,3 %	60,4 %	68,1 %	67,2 %	64,2 %
Kostnadsprosent f.e.r.	16,2 %	15,9 %	16,5 %	16,2 %	16,4 %
Porteføljeavkastning (ann.)	2,6 %	2,0 %	2,2 %	0,9 %	1,6 %
Solvensmargin	-	-	180 %	-	166 %
Egenkapitalavkastning (ann.)	26,3 %	24,8 %	24,4 %	23,0 %	34,0 %
Avviklingsgevister/(tap) i mill.kr.	28	43	93	64	117
Antall rapp. storskader > 2 mill.kr.	10	10	26	22	25

Selskapet har hatt porteføljevækst innenfor flere bransjer og sammen med ordinær prisregulering har dette bidratt til økte premieinntekter i perioden. Bestandspremien utgjorde ved utgangen av tredje kvartal 2,7 milliarder kroner, en vekst på 3,4 prosent siden årsskiftet. Veksten i bestandspremien er påvirket av at selskapets distribusjonsavtale med OBOS opphørte 1. januar 2016. Underliggende annualisert bestandsvekst, korrigert for den del av OBOS-porteføljen som var gått ut per utgangen av september var det en vekst i bestandspremien på 6,8 prosent.

Bestandspremie

Millioner kroner

Selskapets verdipapirportefølje på 3 milliarder kroner består av obligasjoner, rentefond og aksjefond. Den vesentligste delen av porteføljen består av investeringer i norske rentepapirer med god kredittkvalitet. Aksjeandelen var ved utgangen av kvartalet 6,9 prosent. Netto finansinntekter utgjorde i kvartalet 19 millioner kroner (-13) og hittil i år 52 millioner kroner (20). En generell spreadning har gitt en positiv finansavkastning for rentepapirene, mens uro på de fleste aksjemarkeder medført verdifall for selskapets investeringer i aksjefond.

Ved implementering av ny årsregnskapsforskrift 1. januar 2016 bortfalt det særnorske kravet om sikkerhetsavsetning for skadeforsikringselskaper. Selskapets sikkerhetsavsetning per 31. desember 2015 på 281 millioner kroner ble overført til annen egenkapital etter avsetning for beregnet utsatt skatt.

Solvens II ble innført fra 1. januar 2016. Eika Forsikring beregner tapspotensiale og kapitalkrav etter standard-metoden, som definert i Solvens II forskriften. Ved utgangen av tredje kvartal har selskapet en solvensmargin på 180 prosent.

Finansiering

Eika Gruppen leverer finansierings- og betalingsløsninger til lokalbankene gjennom Eika Kredittdbank.

Eika Kredittdbanks produkter består av leasing, salgspantlån, kredittkort samt andre kortprodukter som selskapet administrerer. Eika Kredittdbank har bankkonsesjon og tilbyr også innskuddskonti i nettbanken Sparmart.no

Selskapet oppnådde et resultat før skatt i kvartalet på 39 millioner kroner (30) og så langt i år 130 millioner kroner (79). Resultatet hittil i år er påvirket av inntektsføring av 35 millioner kroner fra Visa-transaksjonen i andre kvartal. Resultatforbedringen i kvartalet skyldes i all vesentlighet høyere utlånsvolum og lavere finansieringskostnader. Resultat etter skatt på 106 millioner kroner gir en annualisert egenkapitalavkastning på 20,3 prosent (12,7).

Resultat og nøkkeltall for Eika Kredittdbank:

	3.kvartal 2016	3.kvartal 2015	Jan-Sept 2016	Jan-Sept 2015	Helår 2015
Beløp i tusen kroner					
Netto renteinntekter	101 082	87 890	300 789	258 890	353 581
Netto provisjoner	(8 154)	(6 327)	(24 119)	(24 685)	(31 148)
Inntekt fra verdipapirer	1 519	(1 791)	38 181	(2 160)	(1 561)
Andre inntekter	9	712	1 022	1 155	2 014
Netto driftsinntekter	94 456	80 484	315 873	233 200	322 886
Driftskostnader	44 056	44 215	146 004	127 191	178 536
Resultat før tap og nedskr.	50 400	36 269	169 869	106 009	144 350
Tap og nedskr. på utlån	11 285	6 051	39 528	27 277	41 081
Resultat før skatt	39 115	30 218	130 341	78 732	103 269

Brutto utlån til kunder	4 040 329	3 856 004	3 834 598
Innskudd fra kunder	4 534 893	3 802 948	4 049 614
Forvaltningskapital	5 818 493	5 370 706	5 462 453

Rentenetto (annualisert)	7,1 %	6,4 %	6,5 %
Kostnad-/inntektsforhold	46,2 %	54,5 %	55,3 %
Mislighold i prosent av brutto utlån	2,8 %	2,0 %	2,3 %
Tap i prosent av brutto utlån	1,3 %	1,0 %	1,1 %

Egenkapitalavkastn. (annualisert)	20,3 %	12,7 %	11,7 %
Ren kjernekapitaldekning	15,7 %	14,2 %	15,6 %
Ansvarlig kapitaldekning	17,8 %	16,6 %	17,9 %

Provisjonsinntekter fra kortvirksomheten er noe redusert i kvartalet som følge av nye regler for formidlingsgebyrer fra 1. september 2016. Full effekt av endringen kommer først i fjerde kvartal.

Distributørprovisjoner og andre provisjonskostnader kvartaler var på samme nivå som i fjor. Økte distributørprovisjoner oppveies av reduserte kostnader etter avviklingen av det tidligere fordelsprogrammet for kredittkortkunder.

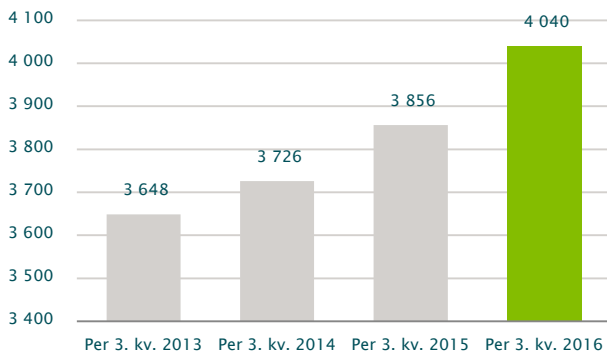
Selskapet har en verdipapirportefølje på bestående av obligasjoner og rentefond. Verdiutviklingen i porteføljen var

stabil i kvartalet. Positivt finansavkastning skyldes den generelle spreadinngangen i markedet.

Driftskostnadene utgjorde 44 millioner kroner (44) i kvartalet og 146 millioner kroner (127) for året. Kostnadsøkning skyldes i hovedsak økte IT-kostnader, kostnader i forbindelse med konvertering av kortporteføljen fra Visa til Mastercard Gold og avviklingskostnader knyttet til den svenske filialen.

Ved utgangen av tredje kvartal var netto misligholdte og tapsutsatte engasjementer 82 millioner kroner (58). Økningen skyldes hovedsakelig økt brutto mislighold innenfor kortvirksomheten. Det er en generell økning i Norge i antall misligholdte forbrukslån og kredittkort som påvirker misligholdsutviklingen i selskapet. Brutto misligholdte og tapsutsatte engasjementer utgjorde 2,8 prosent av utlånsporteføljen, en økning på 0,5 prosentpoeng fra året før. Tapkostnadene i kvartal var på 11 millioner kroner (6) og så langt i år 40 millioner kroner (27).

Brutto utlån Millioner kroner

Selskapet har hatt en vekst med god underliggende drift, i utlånsporteføljen på 184 millioner kroner siste 12 måneder. Brutto utlån til kunder var ved utgangen av tredje kvartal på 4,0 milliarder kroner. Veksten fordeler seg på kredittkort med 96 millioner kroner, salgspantlån med 65 millioner kroner og leasing med 23 millioner kroner. Innskudd fra kunder har i samme periode økt med 732 millioner kroner. Ved utgangen av tredje kvartal hadde selskapet en innskuddsdekning på 112 prosent.

Ved utgangen av tredje kvartal 2016 var ren kjernekapitaldekning på 15,7 prosent og ansvarlig kapitaldekning på 17,8 prosent. Selskapets soliditet er tilfredsstillende og må sees i sammenheng med forventet vekst og konsernets samlede kapitalstatus.

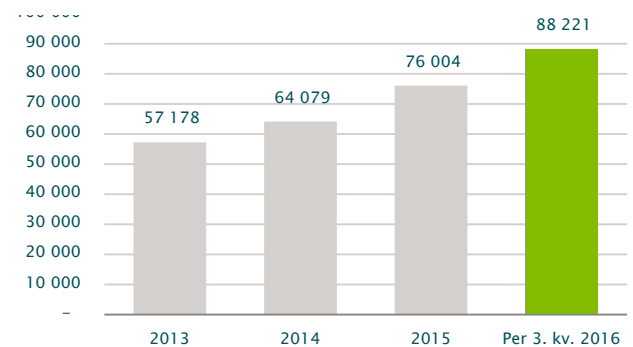
Sparing og plassering

Eika Kapitalforvaltning spiller en viktig rolle innen langsiktig sparing og plassering som har hatt vekst i de fleste Eika-bankene. Selskapets produkt- og tjenestetilbud består av verdipapirfond, innskuddspensjon og aktiv forvaltning av diskresjonære porteføljer. Alliansebankene er selskapets viktigste distribusjonskanal.

Eika Kapitalforvaltning tilbyr lokalbankene i Eika Alliansen agentavtale slik at deres autoriserte finansielle rådgivere (AFR) kan tilby bankenes kunder investeringsrådgiving. Den sterke veksten selskapet har opplevd de siste kvartalene ble også videreført i tredje kvartal 2016. Antall aktive spareavtaler økte

til i underkant av 88.000. Andelen av nye spareavtaler og digitale engangstegninger viste en sterk vekst i kvartalet. Den positive utviklingen i tegningsvolum fra selskapets agenter ble videreført.

Spareavtaler Antall

I tredje kvartal var avkastningen på Oslo Børs sterk, mot tilnærmet flat utvikling i Norden og globalt. Appetitten for kreditt drev spreadene i kredittmarkedet ned i kvartalet. Dette medførte at selskapets pengemarkeds- og kredittfond leverte god avkastning i perioden. For obligasjonsfondet resulterte stigende mellomlange renter i at kredittgevinsten i fondet ble spist opp, og fondets totale avkastning ble 0 prosent i tredje kvartal. Eika Sparebank og Eika Likviditet er i tetsjiktet på både tre, fem, sju og ti års historikk. 10 av selskapet 13 verdipapirfond leverte avkastning foran sin referanseindeks i kvartalet.

	Fondets avkastning	Referanseindeks	Mer/mindre avkastning
Eika Norden	-6,85 %	-7,13 %	0,28 %
Eika Spar	-4,65 %	-0,89 %	-3,75 %
Eika Global	-5,50 %	-4,51 %	-0,99 %
Eika Alpha	-0,43 %	2,04 %	-2,47 %
Eika Utbytte	7,36 %	-4,41 %	11,77 %
Eika Norge	0,72 %	3,02 %	-2,30 %
Eika Pensjon	-2,33 %	-0,84 %	-1,50 %
Eika Balansert	-1,86 %	-3,15 %	1,29 %
Eika Likviditet	1,34 %	0,41 %	0,93 %
Eika Pengemarked	1,53 %	0,41 %	1,12 %
Eika Sparebank	1,67 %	0,41 %	1,26 %
Eika Obligasjon	2,33 %	0,52 %	1,81 %
Eika Kreditt	6,30 %	0,42 %	5,88 %

Selskapet tilbyr forvaltning av likviditetsporteføljer for bankene. Ved utløpet av tredje kvartal var 74 prosent av eierbankene kunder på dette produktet.

Det er sterk vekst i markedet for innskuddspensjon. Eika Kapitalforvaltning har styrket sin satsning innenfor dette forretningsområdet og har opplevd god vekst både i kvartalet og så langt i år. Distribusjonssamarbeidet med Eika-bankene fungerer godt. Grunnlaget for videre vekst vurderes som godt.

Selskapet har hatt en positiv resultatutvikling i 2016 og oppnådde et resultat før skatt på 10 millioner kroner (7) i tredje kvartal og 27 millioner kroner (20) så langt i år. Selskapets inntekter hittil i år var 6 millioner kroner høyere enn i tilsvarende periode i fjor, mens samlede driftskostnader var på nivå med fjoråret.

Resultat og nøkkeltall – Eika Kapitalforvaltning:

Beløp i tusen kroner	3.kvartal	3.kvartal	Jan–Sept	Jan–Sept	Helår
	2016	2015	2016	2015	2015
Driftsinntekter	32 894	31 296	95 308	88 869	124 555
Driftskostnader	22 325	23 461	68 160	67 988	94 439
Driftsresultat	10 569	7 835	27 148	20 881	30 116
Netto finansposter	(101)	(757)	(400)	(562)	(121)
Resultat før skatt	10 468	7 078	26 748	20 319	29 995
Portefølje til forvaltning i mill.kr.			29 700	27 234	28 446
Antall spareavtaler			88 221	72 781	76 004
Egenkapitalavkastning (ann.)			57,8 %	45,1 %	46,1 %
Kapitaldekning			13,0 %	13,8 %	14,5 %

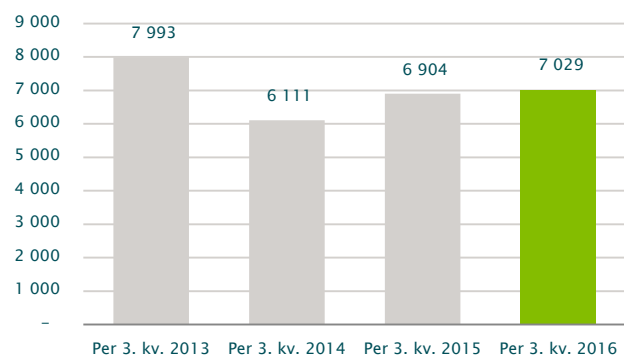
Eiendomsmegling

Aktiv er en av Norges sterkeste merkevarer innen eiendomsmegling med mer enn 30 år i markedet. Kjeden har 64 kontorer og avdelinger, og er etablert fra Mosjøen i nord til Kristiansand i sør. Majoriteten av kjedekontorene er etablert i tett samarbeid med lokalbankene i Eika Alliansen. Dette gir kjeden et godt grep om lokalbankenes marked og mulighet for tett kundeoppfølging sammen med lokalbankene. Aktiv ble i 2016, for 6. år på rad, kåret til å ha Norges mest tilfredse boligkunder i Norsk Kundebarometer sin tilfredshets-måling.

Kjedekontorene i Aktiv-kjeden omsatte fra januar til september 1,8 prosent flere boliger som i tilsvarende periode i fjor. For bransjen var det 3,3 prosent færre solgte boliger.

Boligformidlinger

Antall

Selskapet fikk et resultat i tredje kvartal på 2 millioner kroner. Resultater så langt i år på 3 millioner kroner er på virket av at regnskapet i første kvartal ble belastet med høye engangs-kostnader.

Resultat og nøkkeltall – Aktiv Eiendomsmegling:

Beløp i tusen kroner	3.kvartal	3.kvartal	Jan–Sept	Jan–Sept	Helår
	2016	2015	2016	2015	2015
Driftsinntekter	11 392	11 067	33 956	33 659	44 076
Driftskostnader	9 228	9 221	29 968	28 134	36 938
Driftsresultat	2 164	1 846	3 988	5 525	7 138
Netto finansposter	5	(14)	(775)	(149)	(146)
Resultat før skatt	2 169	1 832	3 213	5 376	6 992
Antall kontorer og filialer			64	64	63
Antall formidlinger			7 029	6 904	8 924

Eika Gruppen AS

Eika Gruppen AS er morselskapet i finanskonsernet. En del av virksomheten i selskapet er leveranser av fellesløsninger til bankene, samarbeidende selskaper og til datterselskapene. Netto driftsinntekter utgjorde per tredje kvartal 235 millioner kroner (208) og samlede driftskostnader 282 millioner kroner (260). Netto rentekostnader utgjorde 8 millioner kroner som er på nivå med fjoråret. Morselskapet mottar inntekter av sine eierinteresser i datterselskapene først ved årsslutt. Etter tredje kvartal har selskapet et negativt resultat før skatt på 48 millioner kroner som er på tilsvarende nivå som fjoråret.

Selskapet hadde ved utgangen av tredje kvartal innlån fra kredittinstitusjoner og obligasjonsmarkedet på til sammen 667 millioner kroner. Innlånene fra obligasjonsmarkedet er hovedsakelig benyttet til hybridkapital og til finansiering av Eika Kredittbank. Det forventes at fremtidige låneopptak i større grad vil gjøres direkte av Eika Kredittbank.

Likviditet

Konsernets likviditetssituasjon er tilfredsstillende. Likviditetsbehovet er dekket ved en spredning på innlån fra kapitalmarkedet, gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder. Innskudd fra kunder var ved utgangen av tredje kvartal 4,5 milliarder kroner og innskuddsdekningen var på 112,2 prosent. Konsernet har balanseført likviditet på 5,3 milliarder kroner bestående av bankinnskudd uten løpetid på 1,6 milliarder kroner, rentepapirer med fast avkastning, samt aksje- og rentefond på til sammen 3,7 milliarder kroner. Plasseringene er hovedsakelig i banker med god rating og i instrumenter med lav risiko og høy grad av likviditet, dvs. statspapirer, obligasjoner med fortrinnsrett, kommunepapirer og verdipapirfond.

Risikoforhold

Konsernets vesentligste risiko er kreditt- og motpartsrisiko, hovedsakelig i forbindelse med objektsfinansiering og usikret kreditt knyttet til utstedelse av kredittkort samt fordringer på forsikringskunder og reassurandører. I tillegg kommer bankinnskudd, plasseringer i obligasjoner og øvrige fordringer.

Konsernets forsikringsrisiko er knyttet til virksomheten innen skade- og helseforsikring og hvorvidt forsikringspremier og reserver er tilstrekkelige til å dekke forpliktelsene overfor forsikringstagerne. For å redusere risikoen kjøper forsikringsvirksomheten reassurans. Reassuransprogrammet fastsettes med bakgrunn i forretningsmål og risikoappetitt.

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke klarer å innfri sine forpliktelser ved forfall uten at det oppstår store kostnader i form av dyr refinansiering eller behov for realisering av eiendeler. Konsernets eksponering for likviditetsrisiko er hovedsakelig knyttet til kreditt- og finansieringsvirksomheten. Operasjonell risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko omfatter også compliancerisiko, omdømme risiko og juridisk risiko. Klarhet i arbeidsdeling, roller og ansvar, effektive prosesser samt hensiktsmessig kontroll og lederoppfølging reduserer den operasjonelle risikoen. Konsernet har tegnet forsikringer og utarbeidet beredskapsplaner for å håndtere krisesituasjoner og sikre forretningskontinuitet.

Det er ingen vesentlige endringer i risikobildet ved utgangen av tredje kvartal 2016 sammenlignet med omtalen i årsrapporten for 2015. For nærmere beskrivelse av finansiell risiko henvises det til konsernets årsrapport.

Soliditet og regulatoriske forhold

Eika Gruppen er en tverrsektoriell finansiell gruppe med både bankvirksomhet og forsikringsvirksomhet, og er underlagt både CRD IV- og Solvens II-regelverket i tillegg til reglene om konsolidering i tverrsektorielle grupper (konglomeratreglene).

Finansielle grupper med omtrent like mye bank- som forsikringsvirksomhet, såkalte balanserte grupper, slik som Eika Gruppen, skal i utgangspunktet bare underlegges forskriften om konsolidering mv. i tverrsektorielle grupper (konglomeratreglene). Finansdepartementet har gitt Finanstilsynet hjemmel til å pålegge ytterligere rapportering ut i fra soliditets- eller tilsynsmessige hensyn. Finanstilsynet fattet i mai 2016 vedtak om at Eika Gruppen på solo- og konsolidert basis skal underlegges CRD IV-regelverket.

Regulering CRD IV

Eika Gruppen rapporterer fra 2016 kapitaldekning for et CRD IV-delkonsern bestående av morselskapet, finansieringsvirksomheten og verdipapirvirksomheten med fradrag i ansvarlig kapital for investeringen i forsikringsvirksomheten.

Delkonsernet omfatter morselskapet Eika Gruppen, Eika Kredittbank, Eika Kapitalforvaltning og Aktiv Eiendomsmegling. Per 30. september 2016 var ren kjernekapitaldekning på 15,8 prosent, kjernekapitaldekning på 17,5 prosent og ansvarlig kapitaldekning på 19,8 prosent. Delårsregnskapet til Eika Kredittbank er revisorgodkjent og 50 prosent av selskapets resultat er medtatt i beregning av kapitaldekningen.

Regulering Solvens II

Det nye solvensregelverket Solvens II ble innført fra 1. januar 2016. Naturskadepkapitalen regnes etter Solvens II, som en del av bufferkapitalen. Det er ikke avklart hvordan avsetningen til garantiordningen skal behandles. Tidligere sikkerhetsavsetning er omklassifisert til annen egenkapital, men skattemessig behandling er ikke endelig besluttet av Finansdepartementet. Det er i regnskapet foretatt en avsetning for en eventuell skattekostnad knyttet til den tidligere sikkerhetsavsetningen.

Forsikringsdelen av virksomheten beregner tapspotensiale og kapitalkrav etter standardmetoden, som definert i Solvens II forskriften. Per 30. september 2016 var solvensmarginen på 180 prosent.

Det er fremdeles uavklarte forhold knyttet til Solvens II-reguleringen. Forsikringsbransjen er opptatt av man ikke skal få endring i prinsipper for måling av forsikringstekniske avsetninger på implementeringstidspunktet eller for løpende avsetninger fremover der skatteeffekten påvirker solvensmarginen negativt. Forsikringsbransjens synspunkter frontes overfor myndighetene gjennom Finans Norge.

Tverrsektoriell rapportering

Eika Gruppen rapporterer konsernets samlede soliditet etter regelverket for tverrsektorielle grupper (konglomeratreglene) på halvårlig basis.

Utsiktene fremover

Det er fortsatt usikkerhet knyttet til utvikling av norsk økonomi og for vekstratene fremover. Oljeprisen har økt noe så langt i 2016, arbeidsmarkedet har utviklet seg marginalt sterkere enn ventet og boligprisveksten har vært høyere enn Norges Banks' tidligere beregninger. Det er grunn til å regne med fortsatt lav veksttakt og lave renter inn i 2017. Makrobildet for norsk økonomi vil påvirke konsernets og lokalbankenes vekst, selv om det for lokalbankene er store regionale forskjeller.

Tap på utlån har vært lave de siste årene, og det er grunn til å vente noe høyere tap fremover. Det ventes fortsatt sterk konkurranse innenfor konsernets virksomhetsområder. God risikoseleksjon, vedvarende effektivisering av driften, økt salg gjennom personlig rådgivning i bank og i digitale kanaler, vil være viktig for lønnsomheten i konsernet og alliansebankene fremover.

De regulatoriske rammebetingelser for bank- og forsikringsnæringen er i endring med innføring av blant annet CRD IV og Solvency II. Selv om flere av regelendringene er vedtatt med virkning fra 2016, er nivåer og innretninger i disse endringene ikke endelig avklart, men hovedlinjene er relativt tydelige.

Som tidligere varslet har Regjeringen i forslaget til statsbudsjett for 2017 lagt til grunn å innføre en finansskatt gjeldende fra 1. januar 2017. Forslaget tilsier at skatt på alminnelig inntekt for selskapene fryses på 25 prosent, mot en generell reduksjon av skattesats på alminnelig inntekt til 24 prosent for øvrige næringer. Videre belastes selskapene med en særavgift tilsvarende 5 prosent av arbeidsgiveravgiftsgrunnlaget. Eika Gruppen har startet et arbeid for å se på hvor stor andel av konsernets virksomhet som, blir berørt av forslaget. Våre vurderinger, når dette skrives, indikerer økte kostnader for konsernet på i størrelsesorden 10-20 millioner kroner hvorav om lag halvparten treffer virksomheten som leverer tjenester til lokalbankene. For å sikre gode rammevilkår for alliansen, arbeider Eika Gruppen aktivt i næringen og overfor myndighetene for å sikre like konkurransevilkår for bankene. Forslaget til Finansskatt rammer dessverre lokale sparebanker hardere enn andre banker og finansinstitusjoner og vil kunne svekke sysselsetting og lokal næringsutvikling.

Innovasjonstakten i næringen er høy, med særlig vekt på digitale betjeningsløsninger, forbedret kundedialog og effektiv operasjonell drift. Dette preger mye av arbeidet i Eika Alliansen. Lokalbankens kjerneverdier og posisjon legger premissene for i utviklingen av alliansens fremtidige betjeningsløsninger. Resultatene fra Norsk Kundebarometers kundetilfredshetsmåling i 2016, viser at kundene verdsetter at Eika Alliansens lokalbanker, i større grad enn konkurrentene, tilbyr både gode digitale løsninger og personlig rådgivning når kunden har behov for det.

Det er styrets vurdering at konsernets fokus på lønnsom og effektiv drift over tid har gitt gode resultater og bedret leveransekraft. Konsernet har oppnådd markedsmessig og konkurransedyktig egenkapitalavkastning de siste årene.

Soliditeten i konsernet og datterselskapene er tilfredsstillende. Alle konsernets selskaper arbeider kontinuerlig med forbedring av leveranser til bankene og kundene på bakgrunn av forestående regelendringer og endringer i kundeferd.

Oslo, 27. oktober 2016

Styret i Eika Gruppen AS

Allan Troelsen
Styrets leder

Kristin Rønning

Elling G. Berntsen

Rolf E. Delingsrud

Mads Indrehus

Bente Sollid Storehaug

Arild Bohlin

Svein Sivertsen

Hege Toft Karlsen
Konsernsjef

Konsernresultat

Beløp i tusen kroner	Noter	Konsern				
		3. kvartal 2016	3. kvartal 2015	Jan-Sept 2016	Jan-Sept 2015	Året 2015
Renteinntekter og lignende inntekter		139 658	130 887	417 043	396 586	531 709
Rentekostnader og lignende kostnader		30 701	32 192	92 856	104 632	135 326
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		108 957	98 695	324 187	291 954	396 383
Netto premieinntekter forsikring		485 891	465 361	1 417 130	1 365 452	1 842 982
Inntekter av aksjer, andeler og andre verdipapirer		-	-	34 835	454	13 889
Sum utbytte og inntekter av verdipapirer		-	-	34 835	454	13 889
Provisjonsinntekter mv.		114 186	102 837	335 235	297 353	413 341
Distributørprovisjoner og andre provisjonskostnader		126 133	115 069	372 465	345 196	463 961
Netto provisjonsinntekter		(11 947)	(12 232)	(37 230)	(47 843)	(50 620)
Netto verdiendringer og gevinst/tap på verdipapirer		11 427	(31 360)	20 432	(23 499)	(37 844)
Andre inntekter		77 776	76 877	221 827	219 840	328 790
Netto driftsinntekter		672 104	597 341	1 981 181	1 806 358	2 493 580
Erstatningskostnader		326 772	280 964	964 289	917 193	1 182 223
Lønn og generelle administrasjonskostnader		148 895	144 799	469 520	422 484	598 599
Ordinære avskrivninger og nedskrivninger		5 606	5 116	16 509	13 637	24 309
Andre driftskostnader		52 316	37 820	101 289	103 769	151 146
Resultat før tap og nedskrivninger		138 515	128 642	429 574	349 275	537 303
Tap på utlån og andre fordringer	Note 7	12 187	6 464	40 783	27 515	41 251
Resultat før skatt		126 328	122 178	388 791	321 760	496 052
Skattekostnad		29 501	31 984	91 754	88 170	142 355
PERIODENS RESULTAT		96 827	90 194	297 037	233 590	353 697

Resultat morselskap

Beløp i tusen kroner	Morselskap				
	3. kvartal 2016	3. kvartal 2015	Jan–Sept 2016	Jan–Sept 2015	Helår 2015
Renteinntekter og lignende inntekter	3 757	5 579	11 547	19 624	24 602
Rentekostnader og lignende kostnader	6 165	8 429	19 478	28 029	35 828
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	(2 408)	(2 850)	(7 931)	(8 405)	(11 226)
Inntekter av aksjer, andeler og andre verdipapirer	-	-	237	454	3 801
Inntekter av eierinteresser i konsernselskap	-	-	-	-	471 500
Sum utbytte og inntekter av verdipapirer	-	-	237	454	475 301
Provisjonsinntekter mv.	188	112	380	327	426
Distributørprovisjoner og andre provisjonskostnader	272	255	809	762	954
Netto provisjonsinntekter	(84)	(143)	(429)	(435)	(528)
Netto verdiendringer og gevinst/tap på verdipapirer	3 320	(3 192)	5 082	(934)	(21 084)
Andre inntekter	84 498	75 690	237 549	217 419	313 183
Netto driftsinntekter	85 326	69 505	234 508	208 099	755 646
Lønn og generelle administrasjonskostnader	78 002	68 003	233 060	197 710	284 967
Ordinære avskrivninger og nedskrivninger	1 354	1 708	4 001	4 039	5 301
Andre driftskostnader	33 427	21 543	45 126	58 674	86 225
Resultat før tap og nedskrivninger	(27 457)	(21 749)	(47 679)	(52 324)	379 153
Tap på utlån og andre fordringer	356	-	356	-	26
Nedskrivning finansielle eiendeler	-	(1 328)	-	(3 881)	(17 898)
Resultat før skatt	(27 813)	(20 421)	(48 035)	(48 443)	397 025
Skattekostnad	(5 698)	(9 300)	(9 255)	(16 369)	106 114
PERIODENS RESULTAT	(22 115)	(11 121)	(38 780)	(32 074)	290 911

Balanse – Eiendeler

Morselskap			Konsern				
31.12.2015	30.09.2015	30.09.2016	Beløp i tusen kroner	Noter	30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
-	-	-	Kontanter og fordringer på sentralbanker		53 161	52 950	53 022
572 609	695 743	395 986	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	Note 5	1 550 976	1 294 678	1 353 689
			Utlån til kunder				
-	-	-	Brutto utlån til kunder		4 040 329	3 856 004	3 834 598
-	-	-	Nedskrivinger på utlån		56 263	45 505	47 978
-	-	-	Netto utlån kunder	Note 6,7,8	3 984 066	3 810 499	3 786 620
			Verdipapirer				
-	-	-	Obligasjoner og andre rentepapirer med fast avkastn.	Note 9	2 811 472	2 508 509	2 969 148
361 040	376 002	354 449	Aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastn.	Note 10	1 057 886	1 040 164	1 080 467
1 110 645	1 096 628	1 110 645	Eierinteresser i konsernselskap	Note 11	-	-	-
1 471 685	1 472 630	1 465 094	Sumverdipapirer		3 869 358	3 548 673	4 049 615
			Immaterielle eiendeler				
23 567	38 992	32 821	Utsatt skattefordel		109 536	106 997	98 288
3 055	3 246	4 511	Andre immaterielle eiendeler		93 249	55 836	57 924
26 622	42 238	37 332	Sum immaterielle eiendeler		202 785	162 833	156 212
			Varige driftsmidler				
17 000	16 673	16 779	Driftsløsøre og eiendom		29 032	30 269	30 949
17 000	16 673	16 779	Sum varige driftsmidler		29 032	30 269	30 949
-	-	-	Gjenforsikringsandel av forsikr.tekniske avsetninger	Note 12	993 610	914 487	923 334
-	-	-	Fordringer på forsikringstakere og gjenforsikrere		1 022 749	911 531	915 444
592 098	90 254	39 128	Andre eiendeler		49 753	98 975	124 485
8 813	5 449	8 488	Forskuddsbetalte kostnader og opptjente inntekter		107 463	98 419	111 987
2 688 827	2 322 987	1 962 807	SUM EIENDELER		11 862 953	10 923 314	11 505 357

Balanse – Gjeld og egenkapital

Morselskap				Konsern			
31.12.2015	30.09.2015	30.09.2016	Beløp i tusen kroner	Noter	30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
272 196	210 300	192 972	Gjeld til kredittinstitusjoner	Note 13	247 906	249 150	326 364
-	-	-	Innskudd fra kunder	Note 14	4 534 893	3 802 947	4 049 614
549 675	684 592	249 870	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	Note 15	249 870	684 593	549 675
-	-	-	Forsikringstekniske avsetninger	Note 12	3 448 223	3 221 915	3 244 597
107 270	-	-	Betalbar skatt		98 255	108 015	156 782
181 688	-	-	Foreslått utbytte		-	-	181 688
32 299	26 460	20 603	Annen gjeld		139 765	205 421	209 255
321 257	26 460	20 603	Sum annen gjeld		238 020	313 436	547 725
66 488	68 799	63 800	Påløpne kostnader og ikke opptjente inntekter		412 380	390 924	337 196
28 554	24 155	23 573	Avsetning for forpliktelser		99 609	116 743	115 203
224 510	224 472	224 622	Ansvarlig lånekapital	Note 16	473 668	224 472	473 635
1 462 680	1 238 778	775 440	SUM GJELD		9 704 569	9 004 180	9 644 009
24 225	24 225	24 225	Aksjekapital		24 225	24 225	24 225
817 814	817 814	817 814	Overkurs		817 814	817 814	817 814
234 219	234 219	234 219	Annen innskutt egenkapital		234 219	234 219	234 219
1 076 258	1 076 258	1 076 258	Sum innskutt egenkapital		1 076 258	1 076 258	1 076 258
149 889	7 951	111 109	Sum opptjent egenkapital		1 082 126	842 877	785 090
1 226 147	1 084 209	1 187 367	SUM EGENKAPITAL		2 158 384	1 919 135	1 861 348
2 688 827	2 322 987	1 962 807	SUM GJELD OG EGENKAPITAL		11 862 953	10 923 314	11 505 357

Endringer i egenkapitalen

Konsern

Beløp i tusen kroner	Aksjekapital	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Balanse per 31. desember 2014	24 225	817 814	234 219	407 888	1 484 146
Endr. regnskapsprinsipp - Sikkerhetsavsetning	-	-	-	209 590	209 590
Endr. regnskapsprinsipp - IAS 19 Pensjoner	-	-	-	(8 192)	(8 192)
Periodens resultat	-	-	-	64 132	64 132
Balanse per 31. mars 2015	24 225	817 814	234 219	673 418	1 749 676
Periodens resultat	-	-	-	79 265	79 265
Balanse per 30. juni 2015	24 225	817 814	234 219	752 682	1 828 940
Periodens resultat	-	-	-	90 194	90 194
Balanse per 30. september 2015	24 225	817 814	234 219	842 878	1 919 136
Periodens resultat	-	-	-	120 106	120 106
Andre føringer mot egenkapitalen	-	-	-	3 794	3 794
Avsatt utbytte	-	-	-	(181 688)	(181 688)
Balanse per 31. desember 2015	24 225	817 814	234 219	785 090	1 861 348
Periodens resultat	-	-	-	49 891	49 891
Balanse per 31. mars 2016	24 225	817 814	234 219	834 980	1 911 238
Periodens resultat	-	-	-	150 319	150 319
Balanse per 30. juni 2016	24 225	817 814	234 219	985 299	2 061 557
Periodens resultat	-	-	-	96 827	96 827
Balanse per 30. september 2016	24 225	817 814	234 219	1 082 126	2 158 384

Morselskap

Beløp i tusen kroner	Aksjekapital	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Balanse per 31. desember 2014	24 225	817 814	234 219	39 901	1 116 159
Endr. Regnskapsprinsipp - IAS 19 Pensjoner	-	-	-	124	124
Periodens resultat	-	-	-	(5 661)	(5 661)
Balanse per 31. mars 2015	24 225	817 814	234 219	34 364	1 110 622
Periodens resultat	-	-	-	(15 291)	(15 291)
Balanse per 30. juni 2015	24 225	817 814	234 219	19 072	1 095 330
Periodens resultat	-	-	-	(11 121)	(11 121)
Balanse per 30. september 2015	24 225	817 814	234 219	7 951	1 084 209
Periodens resultat	-	-	-	322 986	322 986
Andre føringer mot egenkapitalen	-	-	-	640	640
Avsatt utbytte	-	-	-	(181 688)	(181 688)
Balanse per 31. desember 2015	24 225	817 814	234 219	149 889	1 226 147
Periodens resultat	-	-	-	(7 542)	(7 542)
Balanse per 31. mars 2016	24 225	817 814	234 219	142 347	1 218 605
Periodens resultat	-	-	-	(9 123)	(9 123)
Balanse per 30. juni 2016	24 225	817 814	234 219	133 224	1 209 482
Periodens resultat	-	-	-	(22 115)	(22 115)
Balanse per 30. september 2016	24 225	817 814	234 219	111 109	1 187 367

Avsetning til naturskadefond og avsetning til garantiordning i Eika Forsikring er klassifisert som annen egenkapital. I konsernets annen egenkapital 30. september 2016 utgjør disse postene 172 millioner kroner.

Sikkerhetsavsetningen var tidligere en del av de forsikringstekniske avsetningene. I forbindelse med regulatoriske endringer ble denne avviklet 1. januar 2016. Den tidligere avsetningen er ført mot egenkapital og utsatt skatt. Sammenligningstall er omarbeidet.

Prinsipp for føring av pensjonskostnader ble endret fra NRS 6 til IAS 19 med virkning fra 1. januar 2015. Implementeringseffekten er ført mot egenkapitalen netto etter skatt. Fra og med regnskapsåret 2015 reguleres endringer i estimatavvik direkte mot egenkapitalen og ikke som en del av de resultatførte pensjonskostnadene. Alle kollektive ytelsesordninger er avviklet med virkning fra 1. juli 2016.

Kontantstrømoppstilling

Beløp i tusen kroner	Morselskap			Konsern		
	Jan-Sept 2016	Jan-Sept 2015	Året 2015	Jan-Sept 2016	Jan-Sept 2015	Året 2015
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter						
Resultat før skattekostnad	(48 035)	(48 443)	397 025	388 791	321 760	496 052
Periodens betalte skatt	(107 269)	(97 390)	(97 391)	(156 778)	(108 418)	(108 181)
Ordinære avskrivninger	4 001	4 039	5 301	18 676	15 727	27 173
Verdiregulering verdipapirer	(5 252)	759	20 875	(20 277)	23 322	37 695
Verdiendring finansielle anleggsmidler	-	(3 881)	(17 898)	-	-	-
Pensjonskostnad uten kontanteffekt	(4 981)	(846)	3 553	(20 346)	(846)	10 627
Andre poster uten kontanteffekt	308	479	1 451	674	479	(5 250)
Netto kjøp/salg verdipapirer	(200)	(173 648)	(177 069)	188 491	(78 464)	(592 045)
Endring i forsikringstekniske avsetninger	-	-	-	203 627	103 309	125 991
Endring i utlån til kredittinstitusjoner	250 000	155 865	285 865	-	865	(4 135)
Endring i lån til kunder	-	6 036	6 036	(197 446)	(167 790)	(143 910)
Endring i innskudd fra kunder og kredittinstitusjoner	-	-	-	486 043	124 416	386 402
Endring i andre kortsiktige eiendeler og gjeld	67 408	(13 244)	(514 920)	(92 632)	3 515	(98 219)
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	155 980	(170 274)	(87 172)	798 823	237 875	132 200
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter						
Utbetalinger ved kjøp av driftsmidler og immaterielle eiendeler	(5 235)	(6 327)	(7 725)	(52 530)	(40 292)	(55 697)
Utbetaling av konsernbidrag	-	(15 260)	(15 260)	-	-	-
Innbetaling av konsernbidrag	471 500	455 950	455 950	-	-	-
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	466 265	434 363	432 965	(52 530)	(40 292)	(55 697)
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter						
Endring i gjeld til kredittinstitusjoner	(67 180)	7 018	67 180	(67 180)	7 018	67 180
Endring i obligasjonsgjeld	(300 000)	(155 000)	(290 000)	(300 000)	(155 000)	(290 000)
Endring i ansvarlig lånekapital	-	-	-	-	-	250 000
Utbetaling av utbytte	(181 688)	(254 363)	(254 363)	(181 688)	(254 363)	(254 363)
Netto kontantstrøm fra finansielle aktiviteter	(548 868)	(402 345)	(477 183)	(548 868)	(402 345)	(227 183)
Netto endring bankinnskudd, kontanter og lignende	73 377	(138 256)	(131 390)	197 425	(204 762)	(150 680)
Bankinnskudd og lignende 01.01.	27 609	158 999	158 999	1 401 711	1 552 391	1 552 391
Bankinnskudd og lignende ved utgangen av perioden	100 986	20 743	27 609	1 599 136	1 347 629	1 401 711

Noter til regnskapet

Note 1 – Regnskapsprinsipper mv.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Eika Gruppen utarbeider selskapsregnskap og konsernregnskap etter NGAAP. Regnskapet er avlagt i samsvar med regnskapsloven av 1998 samt gjeldende regnskapsstandarder. Konsernets virksomhet er underlagt forskriftene om årsregnskap for banker og finansieringsvirksomhet, forsikrings-selskap og verdipapirforetak, gitt av Finanstilsynet. Konsernets regnskap er utarbeidet med utgangspunkt i forskrift om årsregnskap for banker og finansieringsforetak. Beskrivelse av de regnskapsprinsipper konsernet har lagt til grunn ved avleggelse av regnskapet fremkommer i konsernets årsrapport for 2015.

Ny årsoppgjør-forskrift for skadeforsikrings-selskaper, trådte i kraft fra 1. januar 2016. Forskriften avviker på enkelte punkter fra forslaget departementet hadde på høring. Vedtatt forskrift fastsetter blant annet at erstatningsavsetningene ikke skal diskonteres, slik som under Solvens II og at risikomarginen som beregnes under Solvens II, ikke vil være en regnskapsmessig avsetning.

Bruk av estimater og skjønn

Utarbeidelsen av regnskapet og anvendelse av de valgte regnskapsprinsipper innebærer vurderinger, utarbeidelse av estimater og anvendelse av forutsetninger som påvirker regnskapsført verdi av eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. Fremtidige hendelser kan medføre at estimatene endrer seg. Endringene vil bli regnskapsført når det foreligger grunnlag for å fastsette nye estimater. Vesentlige estimater relaterer seg til nedskrivinger på utlån til kunder, verdsettelse av verdipapirer og beregning av forsikringstekniske avsetninger.

Klassifisering av kostnader

Forsikringsvirksomheten klassifiserer den delen av driftskostnader som er knyttet til skadebehandling som indirekte skadebehandlingskostnader. Indirekte skadebehandlingskostnader inngår i erstatningskostnadene. Denne klassifiseringen er videreført i konsernregnskapet.

Endringer i regnskapsprinsipper og presentasjon

I de tilfeller nye regnskapsprinsipper tas i bruk eller poster i regnskapet klassifisering på annen måte omarbeides tall fra tidligere perioder for å gjøre regnskapene sammenlignbare.

Endring sikkerhetsavsetning

Ved innføring av ny regnskapsforskrift bortfalt det tidligere særnorske kravet om sikkerhetsavsetning for norske skadeforsikrings-selskaper. Etter Solvens II-reglene skal det beregnes en risikomargin, men en tilsvarende beregning skal ikke gjøres regnskapsmessig.

Sikkerhetsavsetning ble oppløst med regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2016. Avvikling av sikkerhetsavsetningen er behandlet som prinsippendring og dermed ført direkte mot egenkapitalen. Opphør av avsetningen er behandlet som prinsippendring da bakgrunnen er regulatorisk endring og ikke endring i forutsetninger eller ny informasjon knyttet til et tidligere estimat. På bakgrunn av at Finansdepartementet har pt. ennå ikke har tatt stilling til skattemessig behandling av den tidligere sikkerhetsavsetningen har selskapet valgt å avsatte beregnet utsatt skatt som en forpliktelse i balansen. Sammenligningstall for tidligere perioder er omarbeidet.

Note 2 – Finansiell risiko

Konsernets vesentligste risiko er kreditt- og motpartsrisiko, hovedsakelig knyttet til objektsfinansiering og usikret kreditt knyttet til utstedelse av kredittkort i Eika Kredittbank og fordringer på forsikringskunder og reassurandører i Eika Forsikring. Videre er risikoen knyttet til investeringer i rentepapirer, bankplasseringer og øvrige fordringer.

Konsernets forsikringsrisiko er knyttet til Eika Forsikring og virksomheten innen skade- og helseforsikring og hvorvidt forsikringspremier og reserver er tilstrekkelige til å dekke forpliktelsene ovenfor forsikringstagerne. Forsikringsvirksomheten kjøper reassurans for å redusere risikoen og programmet fastsettes med bakgrunn i forretningsmål og risikoappetitt.

Likviditetsrisiko er risiko for at konsernet ikke klarer å innfri sine forpliktelser ved forfall uten at det oppstår store kostnader i form av dyr refinansiering eller behov for realisering av eiendeler. Konsernets eksponering for likviditetsrisiko er hovedsakelig knyttet til kreditt- og finansieringsvirksomheten i Eika Kredittbank.

Konsernets operasjonelle risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko omfatter også compliancerisiko, omdømmerisiko og juridisk risiko. Klarhet i arbeidsdeling og roller og ansvar, effektive prosesser samt hensiktsmessig kontroll og lederoppfølging reduserer den operasjonelle risikoen. Konsernet har utarbeidet beredskapsplaner og tegnet forsikringer for å håndtere krisesituasjoner og sikre forretningskontinuitet.

Risikoviljen på tvers av risikoklasser operasjonaliseres gjennom fastsettelse av risikovilje, riskpolicyer, rammer og delegering av ansvar og fullmakt. Jevnlig overvåkning og risikorapportering bidrar til at styret og ledelsen får tilstrekkelig informasjon om og styring og kontroll med risikoene.

Det er ingen vesentlige endringer i risikobildet ved utgangen av tredje kvartal 2016 sammenlignet med omtalen i årsrapporten for 2015. For nærmere beskrivelse av finansiell risiko henvises det til konsernets årsrapport.

Note 3 – Soliditet

Eika Gruppen er en tverrsektoriell finansiell gruppe med omtrent like mye bank- som forsikringsvirksomhet og skal i utgangspunktet bare underlegges forskriften om konsolidering mv. i tverrsektorielle grupper (konglomeratreglene). Finansdepartementet har gitt Finanstilsynet hjemmel til å pålegge ytterligere rapportering ut i fra soliditets- eller tilsynsmessige hensyn. Finanstilsynet fattet i mai 2016 vedtak om at Eika Gruppen på solo- og konsolidert basis skal underlegges CRD IV-regelverket. Dette medfører at konsernet med virkning fra 2016 rapporteres som et delkonsern CRD IV bestående av morselskapet, finansieringsvirksomheten og verdipapirvirksomheten. Etter gjeldende regler under CRD IV skal det på konsolidert basis gjøres fradrag i ansvarlig kapital for investeringen i forsikringsvirksomheten. Forsikringsdelen av konsernet beregner fra 1. januar 2016 risiko og kapitalsituasjon etter reglene under Solvens II. Eika Gruppen rapporterer konsernets samlede soliditet etter reglene om tverrsektoriell rapportering (konglomeratreglene) halvårlig, første gang 30. juni 2016.

Kapitaldekning CRD IV

Eika Gruppen beregner og rapporterer konsolidert kapitaldekning for delkonsern CRD IV bestående av Eika Gruppen (mor), Eika Kredittbank, Eika Kapitalforvaltning og Aktiv Eiendomsmeistring. Etter CRD IV-regelverket skal det i konsernets ansvarlige kapital gjøres fradrag for investeringen i forsikringsvirksomheten. Fradraget gjøres for den delen av investeringen som overstiger 10 prosent av ren kjernekapital og den overskytende delen av investeringen inngår i beregningsgrunnlaget for kredittrisiko med 250 prosent vekt. Etter regelendring fra Finanstilsynet gjøres det med virkning fra 2016 ikke lenger fradrag i ansvarlig kapital for investeringen i SDC hverken på solo- eller delkonsolidert nivå. Standardmetoden benyttes for beregning av kapitalkrav til kredittrisiko og basismetoden for beregning av operasjonell risiko.

Beløp i tusen kroner	Morselskap			CRD IV Delkonsern		
	30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015	30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
Aksjekapital	24 225	24 225	24 225	24 225	24 225	24 225
Overkurs	817 814	817 814	817 814	817 814	817 814	817 814
Annen egenkapital	345 328	242 170	384 108	425 364	245 045	374 391
Sum balanseført egenkapital	1 187 367	1 084 209	1 226 147	1 267 403	1 087 084	1 216 430
Andel av periodens resultat som ikke kan medregnes	-	-	-	(36 635)	(39 744)	-
Immaterielle eiendeler	(4 511)	(3 247)	(3 055)	(63 701)	(35 557)	(40 594)
Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller	(15 666)	(16 509)	-	(15 426)	(16 754)	(12)
Sum ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	1 167 190	1 064 453	1 223 092	1 151 641	995 029	1 175 824
Innskudd av ansvarlig kapital i forsikringsvirksomheten	-	-	-	(261 841)	-	-
Fradrag for vesentlige investeringer i finansiell sektor	-	(73 059)	(40 342)	-	(80 001)	(45 069)
Sum ren kjernekapital	1 167 190	991 394	1 182 750	889 800	915 028	1 130 755
Annen godkjent kjernekapital - fondsobligasjon	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Sum kjernekapital	1 267 190	1 091 394	1 282 750	989 800	1 015 028	1 230 755
Tilleggskapital - ansvarlig lån	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000
Sum ansvarlig kapital	1 392 190	1 216 394	1 407 750	1 114 800	1 140 028	1 355 755
Vektet beregningsgrunnlag kredittrisiko CRD IV	1 604 122	1 746 378	2 193 558	4 433 196	4 402 694	4 898 575
Vektet beregningsgrunnlag operasjonell risiko	482 364	451 544	482 364	1 208 155	1 072 396	1 208 155
Sum vektet beregningsgrunnlag	2 086 486	2 197 922	2 675 922	5 641 351	5 475 090	6 106 730
Kapitalkrav tilsvarende 8 % av beregningsgrunnlag	166 919	175 834	214 074	451 308	438 007	488 538
Kapitalbevaringsbuffer (2,5 %)	52 162	54 948	66 898	141 034	136 877	152 668
Systemrisikobuffer (3 %)	62 595	65 938	80 278	169 241	164 253	183 202
Motsyklisk buffer (1,5 % fra 30. juni 2016)	31 297	21 979	26 759	84 620	54 751	61 067
Sum kombinerte bufferkrav	146 054	142 865	173 935	394 895	355 881	396 937
Ren kjernekapital	1 167 190	991 394	1 182 750	889 800	915 028	1 130 755
Kjernekapital	1 267 190	1 091 394	1 282 750	989 800	1 015 028	1 230 755
Ansvarlig kapital	1 392 190	1 216 394	1 407 750	1 114 800	1 140 028	1 355 755
Ren kjernekapitaldekning	55,9 %	45,1 %	44,2 %	15,8 %	16,7 %	18,5 %
Kjernekapitaldekning	60,7 %	49,7 %	47,9 %	17,5 %	18,5 %	20,2 %
Ansvarlig kapitaldekning	66,7 %	55,3 %	52,6 %	19,8 %	20,8 %	22,2 %
Overskudd av ansvarlig kapital	1 079 217	897 695	1 019 741	268 597	346 140	470 279

Solvensmargin – Solvens II

Fra 1. januar 2016 er norske skadeforsikringselskaper underlagt det nye felleseuropeiske solvensdirektivet Solvens II. Dette innebærer en ny måte å beregne selskapets risiko og kapital situasjon på, hvor selskapene gjennom å ta hensyn til alle risikoklasser de er eksponert for beregner et krav til tilgjengelig solvenskapital som skal sikre selskapets drift. Eika Forsikring beregner tapspotensiale og kapitalkrav etter standardmetoden, som definert i Solvens II forskriften.

Beløp i tusen kroner	30.09.2016	01.01.2016
Samlet kapitalkrav (SCR)	761 536	749 971
Tellende ansvarlig kapital til dekning av SCR	1 373 939	1 247 931
Solvensmargin	180 %	166 %
Solvensmargin, eks regnskapsresultat	153 %	166 %

Note 4 – Segmentanalyse

3. kvartal

Beløp i tusen kroner	Fellestjenster, drift og utvikling		Forsikring		Finansiering		Sparing og plassering		Eiendomsmedling		Øvrig virksomhet og konsernposter		Konsern	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
	Netto renteinntekter	-	-	11 135	14 440	101 082	87 890	140	162	13	(6)	(3 413)	(3 791)	108 957
Netto premieinntekter	-	-	485 891	465 361	-	-	-	-	-	-	-	-	485 891	465 361
Prov- og øvr.inntekter	84 496	75 691	62 907	25 039	12 315	10 777	50 282	46 207	11 392	11 066	(18 003)	(20 426)	203 389	148 354
Provisjonskostnader	-	-	(89 282)	(80 792)	(18 941)	(18 183)	(17 629)	(15 830)	(9)	(64)	(272)	(200)	(126 133)	(115 069)
Netto driftsinntekter	84 496	75 691	470 651	424 048	94 456	80 484	32 793	30 539	11 396	10 996	(21 688)	(24 417)	672 104	597 341
Erstatningskostnader	-	-	326 772	280 964	-	-	-	-	-	-	-	-	326 772	280 964
Driftskostnader	84 063	74 425	40 908	38 187	44 056	44 215	22 325	23 461	9 227	8 991	6 238	(1 544)	206 817	187 735
Tap på utlån og fordr.	-	-	546	240	11 285	6 051	-	-	-	173	356	-	12 187	6 464
Resultat før skatt	433	1 266	102 425	104 657	39 115	30 218	10 468	7 078	2 169	1 832	(28 282)	(22 873)	126 328	122 178
Skattekostnad	108	317	22 377	28 506	9 640	8 198	2 603	2 000	577	504	(5 804)	(9 617)	29 501	29 908
Resultat etter skatt	325	950	80 048	76 151	29 475	22 020	7 865	5 078	1 592	1 328	(22 478)	(13 256)	96 827	92 270

Januar–September

Beløp i tusen kroner	Fellestjenster, drift og utvikling		Forsikring		Finansiering		Sparing og plassering		Eiendomsmedling		Øvrig virksomhet og konsernposter		Konsern	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
	Netto renteinntekter	-	-	34 646	43 764	300 789	258 890	502	532	(774)	(129)	(10 976)	(11 103)	324 187
Netto premieinntekter	-	-	1 417 130	1 365 452	-	-	-	-	-	-	-	-	1 417 130	1 365 452
Prov- og øvr.inntekter	237 547	217 420	178 989	130 475	71 759	31 476	145 222	133 604	33 976	33 658	(55 164)	(52 485)	612 329	494 148
Provisjonskostnader	-	-	(264 132)	(241 412)	(56 676)	(57 168)	(50 816)	(45 828)	(55)	(81)	(786)	(707)	(372 465)	(345 196)
Netto driftsinntekter	237 547	217 420	1 366 633	1 298 279	315 872	233 198	94 908	88 308	33 147	33 448	(66 926)	(64 295)	1 981 181	1 806 358
Erstatningskostnader	-	-	964 289	917 193	-	-	-	-	-	-	-	-	964 289	917 193
Driftskostnader	236 946	219 212	124 877	110 728	146 004	127 191	68 160	67 988	30 031	28 103	(18 700)	(13 332)	587 318	539 890
Tap på utlån og fordr.	-	-	996	269	39 528	27 277	-	-	(97)	-	356	(31)	40 783	27 515
Resultat før skatt	601	(1 792)	276 471	270 089	130 340	78 730	26 748	20 320	3 213	5 345	(48 582)	(50 932)	388 791	321 760
Skattekostnad	150	(448)	69 187	74 046	24 104	21 318	6 733	5 483	985	1 495	(9 405)	(15 921)	91 754	85 973
Resultat etter skatt	451	(1 344)	207 284	196 043	106 236	57 412	20 015	14 837	2 228	3 850	(39 177)	(35 011)	297 037	235 787
Eiendeler	59 142	104 960	5 326 137	4 861 469	5 818 493	5 370 706	132 968	122 258	27 626	26 817	498 587	437 104	11 862 953	10 923 314
Gjeld og forpliktelser	96 163	106 946	4 079 828	3 851 493	5 063 293	4 736 200	75 526	70 518	11 127	15 534	378 632	223 489	9 704 569	9 004 180

Note 5 – Fordringer på og utlån til kredittinstitusjoner

Beløp i tusen kroner	Morselskap			Konsern		
	30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015	30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
Bankinnskudd driftskonti	75 723	112	104	614 674	447 265	487 868
Bankinnskudd plasseringskonti	3 426	3 395	3 405	903 909	825 302	828 836
Bundne bankinnskudd	21 837	17 236	24 100	27 392	22 111	31 985
Sum innskudd hos kredittinstitusjoner	100 986	20 743	27 609	1 545 975	1 294 678	1 348 689
Utlån til selskap i samme konsern	290 000	675 000	540 000	-	-	-
Utlån til andre kredittinstitusjoner	5 000	-	5 000	5 000	-	5 000
sum utlån til kredittinstitusjoner	295 000	675 000	545 000	5 000	-	5 000
Sum fordringer på og utlån til kred.inst.	395 986	695 743	572 609	1 550 975	1 294 678	1 353 689

Det er etablert retningslinjer og rammer for plassering av midler i kredittinstitusjoner. Av konsernets plasseringer på 1,6 milliarder kroner per 30. september 2016 var 93,4 prosent plassert i banker med rating A- eller bedre. Av morselskapets innskudd i banker var 100 prosent plassert i banker med rating A- eller bedre.

Note 6 – Utlån til kunder

Beløp i tusen kroner	30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
Utlån til kunder			
Nedbetalingslån	823 638	727 647	735 920
Leiefinansieringsavtaler	1 236 743	1 213 886	1 184 508
Brukskreditter	1 979 948	1 914 471	1 914 170
Utlån før spesifiserte og uspesifiserte nedskrivninger	4 040 329	3 856 004	3 834 598
Individuelle nedskrivninger	13 798	10 647	10 001
Gruppevise nedskrivninger	42 465	34 858	37 977
Netto utlån til kunder	3 984 066	3 810 499	3 786 620
Individuelle nedskrivninger			
Nedskrivning for verdifall på utlån 1. januar	10 001	13 087	13 087
– Konstaterte tap i perioden hvor det tidligere er foretatt nedskrivninger	1 060	(4 570)	4 570
Periodens nedskrivninger til dekning av tap på utlån	2 737	2 130	(7 656)
Individuelle nedskrivninger for verdifall	13 798	10 647	10 001
Gruppevise nedskrivninger			
Nedskrivning for verdifall på utlån 1. januar	37 977	40 309	40 309
Periodens nedskrivninger på grupper av utlån	4 488	(5 451)	(2 332)
Gruppevise nedskrivninger for verdifall	42 465	34 858	37 977

Note 7 – Tap og nedskrivninger på utlån og fordringer

Beløp i tusen kroner	3. kvartal 2016	3. kvartal 2015	Jan–Sept 2016	Jan–Sept 2015	Helår 2015
Spesifikasjon av periodens tap og nedskrivninger på utlån til kunder					
Periodens endring i individuelle nedskrivninger for verdifall	(307)	388	3 796	(2 440)	(3 085)
Periodens endring i gruppevise nedskrivninger	617	(2 805)	4 489	(5 451)	(2 332)
Resultatførte renter på utlån hvor det er foretatt nedskrivning for tap	345	273	2 039	1 803	2 251
Konstaterte tap i perioden	12 374	9 449	33 957	36 513	48 768
Inngang på tidligere konstaterte tap	1 745	1 254	4 753	3 149	4 520
Sum tap på utlån til kunder	11 284	6 051	39 528	27 276	41 082
Spesifikasjon av periodens tap på andre fordringer					
Endring i tapsavsetning	363	(665)	(30)	(868)	(1 211)
Konstaterte tap i perioden	579	1 128	1 474	5 408	5 714
Inngang på tidligere konstaterte tap	39	50	189	4 301	4 334
Sum tap på andre fordringer	903	413	1 255	239	169
Sum tap på utlån og andre fordringer	12 187	6 464	40 783	27 515	41 251

Note 8 – Misligholdte og tapsutsatte engasjementer

Beløp i tusen kroner	30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
Brutto misligholdt	115 018	78 454	88 204
Tapsutsatte, ikke misligholdte engasjementer	11 403	16 670	14 495
– Nedskrivninger misligholdte/tapsutsatt	(44 215)	(36 540)	(37 133)
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjementer	82 206	58 584	65 566

Nedskrivninger for misligholdte og tapsutsatte engasjementer omfatter individuelle nedskrivninger for objektsfinansiering og totale nedskrivninger for kredittkort.

Note 9 – Sertifikater, obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning

Fordelt på utstedersektor

Beløp i tusen kroner	Gj.snitt.	Modifisert	Pålydende	Kostpris	Markedsverdi
	eff.rente	durasjon			
Stater	0,69 %	0,27	160 000	159 758	159 869
Kommuner og fylkeskommuner	1,46 %	1,38	422 887	427 442	428 287
Obligasjoner med fortrinnsrett	1,36 %	0,92	672 000	685 877	687 592
Forretningsbanker	1,53 %	1,57	215 000	218 169	218 711
Sparebanker	1,56 %	0,46	1 302 500	1 322 292	1 317 013
Sum markedsbaserte verdipapirer			2 772 387	2 813 538	2 811 472

Ved prisberegning av obligasjoner og sertifikater benytter konsernet priser fra Nordic Bond Pricing. Verdipapirfondenes forening og Nordic Trustee står bak selskapet Nordic Bond Pricing som publiserer uavhengige priser på obligasjoner.

Note 10 – Aksjer, andeler og ander verdipapirer med variabel avkastning

Beløp i tusen kroner	Morselskap		Konsern	
	Kostpris	Bokført verdi	Kostpris	Bokført verdi
Aksjer i SDC AS	159 816	153 095	159 816	153 095
Andre aksjer	13 989	8 462	10 922	6 691
Verdipapirfond	191 718	192 892	834 918	898 100
Sum aksjer og andeler	365 523	354 449	1 005 656	1 057 886

Eika Gruppen har en strategisk investering i SDC AS. Eika Gruppen eier 339 310 aksjer, som gir en eierandel på 19,6 prosent. Investeringen er foretatt for å samle eierskapet i felles datasentral for bankene i Eika Alliansen. Verdien av investeringen er skrevet ned med DKK 32 millioner. Eika Gruppen anvender sikringsbokføring i forbindelse med låneopptak på DKK 159 millioner knyttet til denne aksjeinvestering. Lånet omregnes til valutakurs på balansedagen og urealisert valutagevinst/tap er tillagt aksjenes bokførte verdi.

Spesifikasjon av verdipapirfond regnskapsført til

Beløp i tusen kroner	Morselskap			Konsern		
	Antall	Kostpris	Bokført verdi	Antall	Kostpris	Bokført verdi
Verdipapirfondet Eika Norden	820	4 375	4 434	11 712	46 606	63 344
Verdipapirfondet Eika Norge	1 068	4 375	4 543	27 658	95 682	117 712
Verdipapirfondet Eika Global	5 963	8 750	8 203	51 053	51 113	70 234
Sum aksjefond	–	17 500	17 180	90 423	193 401	251 290
Verdipapirfondet Eika Sparebank	114 678	115 732	116 645	206 945	210 206	210 495
Verdipapirfondet Eika Obligasjon	–	–	–	93 022	93 624	96 027
Verdipapirfondet Eika Likviditet	–	–	–	121 837	123 158	123 453
Verdipapirfondet Eika Pengemarked	34 755	35 500	35 797	80 737	82 947	83 159
Verdipapirfondet Eika Kreditt	22 782	22 986	23 270	130 872	131 582	133 676
Sum rente- og obligasjonsfond	–	174 218	175 712	633 413	641 517	646 810
Sum		191 718	192 892	723 836	834 918	898 100

Ved prisberegning av underliggende papirer i rentefond benytter konsernet priser fra Nordic Bond Pricing. Verdipapirfondenes forenings og Nordic Trustee står bak selskapet Nordic Bond Pricing som publiserer uavhengige priser på obligasjoner. Markedsverdi på noterte illikvide omløpsaksjer i aksjefond er fastsatt ved bruk av modeller hvor verdien blant annet estimeres basert på verdiutviklingen av børsnoterte likvide aksjer som anses å være sammenlignbare med selskapets investeringer. For øvrige unoterte finansielle investeringer benyttes observerbare transaksjoner i markedet som grunnlag for prisingen.

Note 11 – Investeringer i datterselskap

Beløp i tusen kroner	Anskaffelses- tidspunkt	Kontor- adresse	Eierandel	30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
Eika Forsikring AS	1997	Hamar	100 %	394 108	394 108	394 108
Eika Kredittbank AS	2006	Oslo	100 %	542 666	542 666	542 666
Eika Kapitalforvaltning AS	1997–2012	Oslo	100 %	145 938	145 938	145 938
Aktiv Eiendomsmegling 1)	2001	Oslo	100 %	27 300	13 282	27 300
Terra Gruppen AS	2000	Oslo	100 %	156	156	156
Norsk Sparebankgruppe AS	2001	Oslo	100 %	170	170	170
Terra Alliansen AS	2008	Oslo	100 %	156	156	156
Eika Alliansen AS	2008	Oslo	100 %	151	151	151
Sum				1 110 645	1 096 627	1 110 645

1) Aktiv Eiendomsmegling består av Aktiv Eiendomsmegling AS og det heleide datterselskapet Aktiv Eiendomsoppgjør AS.

Note 12 – Forsikringstekniske avsetninger

Beløp i tusen kroner	30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
Avsetning for ikke opptjent premie, brutto	1 292 930	1 210 871	1 222 963
Erstatningsavsetning brutto	2 155 293	2 011 044	2 021 634
Sum forsikringstekniske bruttoavsetninger	3 448 223	3 221 915	3 244 597
Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie	324 657	289 749	293 493
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning	668 953	624 738	629 841
Sum gjenforsikringsandel	993 610	914 487	923 334
Sum avsetninger for egen regning	2 454 613	2 307 428	2 321 263

Note 13 – Gjeld til og innskudd fra kredittinstitusjoner

Beløp i tusen kroner	Valuta	Rentebetingelser	Forfall	Morselskap			Konsern		
				30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015	30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
Kassekreditt	NOK	Flytende+margin	-	-	7 018	67 180	-	7 018	67 180
Annen gjeld	DKK	Flytende+margin	2020	192 972	203 282	205 016	192 972	203 282	205 016
Sum gjeld til kredittinstitusjoner				192 972	210 300	272 196	192 972	210 300	272 196
Innskudd med avtalt løpetid	NOK	Flytende+margin	-	-	-	-	54 884	38 800	53 985
Innskudd uten avtalt løpetid	NOK	Flytende+margin	-	-	-	-	50	50	183
Sum innskudd fra kredittinstitusjoner				-	-	-	54 934	38 850	54 168
Sum gjeld til og innskudd fra kredittinstitusjoner				192 972	210 300	272 196	247 906	249 150	326 364

Klassifisering i balansen

Bankinnskudd og kassekreditt er presentert netto i balansen når disse har samme motpart. Ved netto inntående er beløpet presentert under fordringer på kredittinstitusjoner og ved netto trekk som gjeld til kredittinstitusjoner.

Ubenyttede trekkrammer

Konsernets selskaper har til sammen ubenyttede trekkrammer på kassekreditt på NOK 350 millioner og trekkfasiliteter på NOK 300 millioner. Morselskapet har ubenyttet trekkramme på kassekreditt på NOK 150 millioner.

Covenants

Selskapene i Eika Gruppen er bundet av kryssende mislighold innenfor konsernet og der er vilkår knyttet til eventuell endringer i Eika Gruppen AS's eierstruktur. Eika Gruppen AS og Eika Kredittdbank AS kan ikke pantsette aktiva uten långivers samtykke (negativ pledge). Rullerende tre års distribusjonsavtale med eierbankene forutsettes opprettholdt. I forbindelse med trekkrettigheter og kassekreditter er det stillet krav om minimum 10 prosent kapitaldekning.

Note 14 – Innskudd fra kunder

Beløp i tusen kroner	30.09.2016		30.09.2015		31.12.2015	
	Beløp	Gj.snitt rente	Beløp	Gj.snitt rente	Beløp	Gj.snitt rente
Innskudd fra kunder uten avtalt løpetid	4 519 223	1,85 %	3 785 321	2,30 %	4 042 299	2,44 %
Innskudd fra kunder med avtalt løpetid	15 670	2,22 %	17 626	1,95 %	7 315	2,05 %
Sum innskudd fra kunder	4 534 893		3 802 947		4 049 614	

Gjennomsnittlig rente på innskudd og gjeld til kunder uten løpetid er beregnet ut fra et aritmetisk gjennomsnitt av uvektet nominell rentesats.

Note 15 – Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Beløp i tusen kroner	Ramme	Valuta	Rente	Rentebetingelser	Opptak	Forfall	30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
NO0010667611	135 000	NOK	Flytende	3M Nibor +2,15%	2012	2015	-	135 000	-
NO0010687320	300 000	NOK	Flytende	3M Nibor +1,30%	2013	2016	-	300 000	300 000
NO0010699093	250 000	NOK	Flytende	3M Nibor +1,45%	2013	2018	250 000	250 000	250 000
Over/underkurs							(130)	(407)	(325)
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer							249 870	684 593	549 675

Note 16 – Ansvarlig lånekapital

Beløp i tusen kroner	Ramme	Valuta	Rente	Rentebetingelser	Opptak	Forfall	Morselskap			Konsern		
							30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015	30.09.2016	30.09.2015	31.12.2015
NO0010712508	100 000	NOK	Flytende	3M Nibor + 3,50%	2014	Evigvarende	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Amortiserte kostnader							(193)	(263)	(245)	(193)	(263)	(245)
Sum fondsobligasjoner							99 807	99 737	99 755	99 807	99 737	99 755
NO0010708324	125 000	NOK	Flytende	3M Nibor + 2,30%	2014	2024	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000
NO0010753346	250 000	NOK	Flytende	3M Nibor + 3,50%	2015	2045	-	-	-	250 000	-	250 000
Amortiserte kostnader							(185)	(265)	(245)	(1 139)	(265)	(1 120)
Sum ansvarlig lån							124 815	124 735	124 755	373 861	124 735	373 880
Sum ansvarlig lånekapital							224 622	224 472	224 510	473 668	224 472	473 635

Evigvarende fondsobligasjon 100 millioner kroner har innløsningsrett for utsteder, første gang 3. juli 2019.
 Ansvarlig obligasjonslån 250 millioner kroner har innløsningsrett for utsteder, første gang 11. desember 2025.
 Ansvarlig obligasjonslån 125 millioner kroner har innløsningsrett for utsteder, første gang 26. mars 2019.

Note 17 – Nærstående parter

Som nærstående parter for Eika Gruppen AS ansees alle selskaper innen konsernet samt styremedlemmer og ledende ansatte. Det er transaksjoner mellom morselskapet og de øvrige selskapene som inngår som en del av den ordinære virksomheten. Transaksjonene omfatter administrative tjenester og leie av lokaler og driftsmidler, utlån og finansiering.

Eika Gruppen utgjør finanskonsernet I Eika Alliansen, som er eid av 74 lokalbanker.

Eika Gruppens strategiske fundament er å sikre sterk og omsorgsfulle lokalbanker som er en drivkraft for vekst og utvikling, for kunden og lokalsamfunnet. Gruppen leverer en komplett plattform for bankinfrastruktur; inkludert IT og betalingsformidling og digitale tjenester, samt et bredt spekter av finansprodukter og kompetansehevende tjenester. Dette gjør lokalbanken konkurransedyktig.

Produktselskapene er Eika Forsikring, Eika Kredittbank, Eika Kapitalforvaltning og Aktiv Eiendomsmegling. I tillegg er Eika Boligkreditt en del av Eika Alliansen.

Eika Gruppens produkter og løsninger distribueres gjennom ca 400 kontorer i Norge. Eika Gruppen, med eierbankene og meglervirksomheten, har om lag 3000 ansatte hvorav ca 430 er direkte knyttet til Eika Gruppen AS. Alliansen har en samlet forvaltningskapital på NOK 360 milliarder og nær én million kunder. Dette gjør Eika Gruppen til en av de største aktørene i det norske markedet for utvikling og salg av finansielle løsninger, produkter og tjenester.